

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

**НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ**
професорсько-викладацького складу
22–23 квітня 2020 р.

Збірник наукових праць
професорсько-викладацького складу академії
за підсумками науково-дослідної роботи в 2019 році

Полтава 2020

Редакційна колегія:

Аранчій В. І., ректор академії, кандидат економічних наук, професор.

Горб О. О., проректор з науково-педагогічної, наукової роботи, професор кафедри екології збалансованого природокористування та захисту довкілля, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Галич О. А., декан факультету економіки та менеджменту, директор Навчально-наукового інституту економіки та бізнесу, професор кафедри інформаційних систем та технологій, кандидат економічних наук, доцент.

Дорогань-Писаренко Л. О., декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень, кандидат економічних наук, доцент.

Дудніков І. А., декан інженерно-технологічного факультету, професор кафедри галузеве машинобудування, кандидат технічних наук, доцент.

Кулинич С. М., декан факультету ветеринарної медицини, професор кафедри хірургії та акушерства, доктор ветеринарних наук, професор.

Маренич М. М., декан факультету агротехнологій та екології, професор кафедри селекції, насінництва і генетики, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Опара М. М., фахівець відділу з питань інтелектуальної власності, професор кафедри землеробства і агрохімії ім. В. І.Сазанова, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Поліщук А. А., декан факультету технології виробництва та переробки продукції тваринництва, доктор сільськогосподарських наук, професор.

Чайка Т. О., начальник редакційно-видавничого відділу, кандидат економічних наук.

Збірник наукових праць науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу Полтавської державної аграрної академії за підсумками науково-дослідної роботи в 2019 році (м. Полтава, 22-23 квітня 2020 року). – Полтава : РВВ ПДАА, 2020. – 438с.

Державне регулювання включає всі дії держави у сфері кредитної, цінової, дотаційної політики, сприяння аграрному підприємництву і малому бізнесу, здійснення активного протекціонізму, захисту та державної підтримки товаровиробника сільського господарства. Без цього жодної з найгостріших і нагальних економічних і соціальних проблем не вирішити.

Дослідження кількісних та якісних змін, які відбуваються в кредитних системах зарубіжних країн, а також урахування загальних тенденцій та закономірностей всесвітнього їх розвитку дозволить Україні швидше пройти шлях еволюції системи кредитування сільського господарства, на який зарубіжні країни витратили століття, оскільки вони перейшли до ринкових відносин з цією системою кредитування аграрного сектору на століття раніше нашої держави [2].

Порівняльний аналіз досвіду високорозвинених держав світу з українським з питань кредитної політики є надзвичайно необхідним і корисним і в умовах вирішення питання про вступ України в ЄС.

Список використаних джерел

1. Коробейников М. Зарубежная практика кредитования сельского хозяйства и её позитивное использование в условиях современной России / М. Коробейников // Международный хозяйственный журнал. – 2010. – № 4. – С. 3–9.

2. Шведенко П. Ю. Порівняльно-правовий досвід кредитування сільського господарства / П. Ю. Шведенко // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2013. – Вип. 182. – Ч. 3. – С. 69–77.

ВИМОГИ ТА УМОВИ ДО ВИРОЩУВАННЯ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ

*Яснолоб І.О., кандидат економічних наук, доцент
Чайка Т.О., кандидат економічних наук*

Щороку актуальність розвитку органічного виробництва лише зростає в усьому світі, оскільки воно ґрунтується на загальних принципах сприяння розвитку біологічних процесів в агроєкосистемах з максимальним використанням їхніх внутрішніх природних ресурсів. Це обумовлює особливості до виробничого процесу і передбачає проходження трьох періодів – загального, перехідного та післяперехідного періоду.

Загальні вимоги та умови передбачають:

1. Органічне землеробство здійснюється на екологічно чистих землях, не забруднених до небезпечних меж радіонуклідами, важкими металами, пестицидами, хімічними речовинами.

2. Господарська діяльність може проводитися після попереднього обстеження території землекористування на екологічну чистоту ґрунтів.

3. Підприємство повинно застосовувати безпестицидні технології вирощування сільськогосподарських культур.

4. На підприємстві повинен застосовуватись ґрунтозахисний обробіток

під всі культури, обробіток ґрунту повинен проводитись важкими дисковими боронами і культиваторами на глибину посівного ложа до 5 см, а поверхня ґрунту мультчується пожнивними рештками.

5. Відтворення родючості ґрунтів проводиться за рахунок органічних добрив – це гній, нетоварна частина врожаю (солома зернових і зернобобових, подрібнені стебла кукурудзи, соняшнику, сорго, гички), післяжнивних посівів сидератів. Норма внесення органічних добрив в перерахунку в напівперепрілий гній складає не менше 24–26 т/га. Коефіцієнт перерахунку на напівперепрілий гній пожнивних решток становить 5, сидеральних добрив – 1,5.

6. Синтетичні мінеральні добрива не застосовуються. Винесення рослинами фосфору і калію у перші роки компенсується здатністю даної системи землеробства переводити важкодоступні та недоступні їх форми в доступні для рослин. У наступні роки винесення калію та фосфору буде компенсуватися внесенням фосфорного борошна і сільвініту. Винесення азоту компенсується введенням у структуру посівів 20 % багаторічних бобових трав. А при залишенні на полі нетоварної частини врожаю на кожен тону пожнивних решток вноситься 10 кг діючої речовини азоту у вигляді аміачної води, безводного аміаку чи сечовини;

7. Не застосовуються в органічному землеробстві генетично модифіковані рослини, радіаційно опромінене насіння рослин і меліоранти.

8. Повинен бути високий ступінь мінімалізації обробітку ґрунту.

9. Захист посіву від бур'янів проводиться агротехнічними заходами (культивація, прополювання) та посівами післяжнивних сидератів із хрестоцвітних, які мають алелопатичний вплив на бур'яни.

10. Захист посівів від шкідників і хвороб проводиться агротехнічними, профілактичними заходами, мікробіологічними препаратами.

11. Технічне забезпечення органічного землеробства базується на застосуванні широкозахватних важких дискових борін, широкозахватних культиваторів, які дозволяють вести обробіток ґрунту на глибину 4–5 см, кільчасто-шпорових котків, зернових пресових сівалок або сівалок прямої сівби.

12. Підприємства, які вирощують екологічно безпечну продукцію рослинництва потребують державного правового захисту, для чого вони об'єднуються в Асоціації з виробництва екологічно безпечної продукції харчування. Асоціації відстоюють права і інтереси господарств.

13. Держава повинна надавати дотацію на закупівлю чистої продукції для дитячого, лікувального та профілактичного харчування і сертифікацію продукції на екологічну чистоту.

14. Продукція органічного землеробства повинна проходити відомчу або державну сертифікацію на екологічну чистоту відповідно до українських або міжнародних стандартів.

15. При значному рівні забруднення ґрунтів виростити екологічно безпечну продукцію неможливо.

16. Продаж екологічно безпечної продукції харчування повинен проводитись у спеціалізованих магазинах або у спеціальних відділах загальних магазинів.

До вимог та умов перехідного періоду доцільно віднести:

1. Тривалість – 2–3 роки, іноді до 5–6 років.
2. Пошук постійних ринків збуту продукції.
3. Підвищення надходження відмерлих органічних решток за рахунок використання нетоварної частини врожаю і сидератів.
4. Зменшення доз мінеральних добрив, зміна співвідношення в них між азотом, фосфором і калієм на користь азотних добрив.
5. Зростання частки багаторічних трав в структурі посівних площ.
6. Звільнення поля від коренепаросткових багаторічних бур'янів і пирію за допомогою пошарового обробітку ґрунту важкими культиваторами, або культиваторами-плоскорізами.
7. Звільнення посівного шару ґрунту від потенційного запасу насіння малорічних бур'янів напівпаровим обробітком, у вільний від основної культури час.
8. Відновлення в ґрунті органічними добривами (пожнивними рештками) зниклих асоціацій мікроорганізмів, які забезпечують оптимальний поживний режим ґрунту.
9. Забезпечення вертикальної аерації ґрунту посівами багаторічних бобових трав (еспарцетом, люцерною, буркуном), сидеральних культур (ріпаком, олійною редькою, білою гірчицею) і мінімальним обробітком ґрунту на 4–5 см після них. Це покращує водний режим, попереджається інтенсивний стік і підвищується несуча спроможність ґрунту.
10. Переривання трофічного зв'язку у ґрунті шкідників і хвороб шляхом частішого шарування (через 18–20 днів), що значно зменшує їх шкоду.
11. Упродовж 3–4 років розрівнюються роз'ємні борозни і звальні гребені, які були зроблені під час оранки, поля стають рівними, що дозволяє проводити обробіток на глибину 4–5 см.

Вимоги та умови післяперехідного періоду складаються з:

1. Підприємство, що виробляє органічну продукцію, повинно мати 7 % екологічної площі від усієї закріпленої (до екологічної площі належать луки, пасовища, струмки, лісосмуги, землі під паром, кущі, природні кар'єри, водойми, польові дороги тощо). Мінімум 17 місяців ґрунт повинен бути під різнотрав'ям зеленим покривом.
2. В сівозміні повинно бути не менше 20 % площ засіяних культурами, що відтворюють природну структуру ґрунту (бобові травосуміші, люцерна, сидерати).
3. Сівозміна повинна містити 60–65 % зернових, пшениці приблизно 50 %.
4. Внесення міді обмежено до 4 кг/га, у плодівництві – до 1,5 кг/га, в садівництві – до 2 кг/га.
5. Забороняється застосовувати речовини хімічного походження.
6. Використовувати протравлене насіння заборонено.
7. Розсада повинна бути вирощена з насіння вирощеного на органічній основі.
8. У тваринництві забороняється використовувати кормові добавки хімічного походження.
9. Випасання на луках та моціон жуйних тварин повинен здійснюватись

мінімум 90 днів на рік з частотою один раз на тиждень.

10. Приміщення для утримання тварин повинні бути забезпечені окремими годівницями.

11. У процесі годівлі допускається не більше 20 % звичайного корму від річної норми споживання.

12. В раціоні не повинно бути хімічних домішок.

13. Забороняється використовувати хімічні препарати для щеплень і лікування тварин.

Таким чином, вирощування органічної продукції передбачає дотримання певних умов і вимог, які регулюються національними та міжнародними правилами щодо її виробництва.

МОЖЛИВОСТІ ІТ ТА МОДЕЛЮВАННЯ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Вакуленко Ю.В., кандидат сільськогосподарських наук, доцент

Результативність діяльності будь-якої системи формується під впливом цілого ряду чинників: потенціалу системи; збалансованості складових; процесів та явищ, які відбуваються на усіх стадіях функціонування; рівня розвитку підсистем; обґрунтованого вибору стратегій майбутньої поведінки; ефективності загалом та на різних етапах; рівня використання факторів зовнішнього і внутрішнього середовища; раціонального співвідношення між видами діяльності; рівня розвитку комунікації; конкурентної позиції тощо.

Необхідність регулювання результативності діяльності підприємства визначається її значною роллю у розвитку підприємства, а також постійному забезпеченні інтересів усіх зацікавлених сторін.

Ефективність управління – це величина, яка характеризується співвідношенням витрат на реалізацію управлінських функцій із підсумковими результатами діяльності організації.

Визначення економічного ефекту від підвищення якості прийняття управлінських рішень базується на аналізі ретроспективних даних. Ретроспективний аналіз якості прийнятих управлінських рішень проводиться окремо за різними типами цих рішень залежно від діяльності підприємства, які формуються шляхом прийняття відповідних рішень. При цьому, враховуючи значну кількість управлінських рішень, що приймаються на підприємстві, до уваги беруться лише ті, що безпосередньо впливають на отримання економічного ефекту [3].

Саме тому, етапи ретроспективного аналізу ефективності прийнятих управлінських рішень у контексті впливу інформаційних технологій можна подати так [3]:

– проведення групування управлінських рішень відповідно рівня ефективності і за напрямками формування загальної політики підприємства;

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОГО ІНСТИТУТУ ЕКОНОМІКИ, УПРАВЛІННЯ, ПРАВА ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	3
<i>Писаренко В.В., Семизгрєнко А.С., Ноздрін І.І.</i> МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ВОРОНКИ ПРОДАЖІВ В ІНТЕРНЕТ-МАРКЕТИНГУ	4
<i>Дядик Т.В.</i> ОПЛАТА ПРАЦІ ЯК ОСНОВНИЙ СТИМУЛ ПРОДУКТИВНОСТІ	6
<i>Боровик Т.В.</i> СТАН ТА РОЗВИТОК БІРЖОВОГО ТОВАРНОГО РИНКУ УКРАЇНИ	8
<i>Даниленко В.І.</i> ОСОБЛИВОСТІ МАРКЕТИНГОВОЇ ЦІНОВОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ПОСЛУГ	10
<i>Терещенко І.О., Решетнікова О.В.</i> ТРАКТУВАННЯ СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ «КОМУНІКАЦІЯ»	12
<i>Калюжна Ю.П.</i> ЦІНОВИЙ ФАКТОР У ПІДВИЩЕННІ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА.....	13
<i>Майборода О.В.</i> МАРКЕТИНГОВІ АСПЕКТИ ЦІНОУТВОРЕННЯ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ.....	15
<i>Березіна Л.М.</i> ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ.....	17
<i>Волкова Н.В.</i> ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ	19
<i>Дивнич О.Д., Дивнич А.В.</i> РІВЕНЬ ОРЕНДОВІДДАЧІ ЯК ХАРАКТЕРИСТИКА ЗЕМЕЛЬНО- ОРЕНДНИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ	21
<i>Миколенко І.Г.</i> МАРКЕТИНГОВА ДІЯЛЬНІСТЬ – ЕЛЕМЕНТ КОНКУРЕНТНОСТІ ЦІЛЬОВИХ РИНКІВ	23
<i>Пантелеймоненко А.О., Гончаренко В.В.</i> ПРО ВИКОРИСТАННЯ ТЕРМІНА «СОЦІАЛЬНА ЕКОНОМІКА» В УКРАЇНСЬКІЙ ЕКОНОМІЧНІЙ НАУЦІ	26
<i>Помаз Ю.В., Помаз О.М.</i> ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ.....	28

Резнік А.В. ТЕОРЕТИЧНЕ ОБГРУНТУВАННЯ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВА	30
Самойлик Ю.В., Вернигора М. В, Міроєвська М.В. АГРОПРОДОВОЛЬЧИЙ СЕКТОР В УМОВАХ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ 2020 РОКУ	32
Галич О.А., Світлична А.В. ІНДИКАТОРИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ	34
Махмудов Х.З., Мороз С.Е. ОСВІТНІ РЕСУРСИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ КОМПЕТЕНЦІЙ МАЙБУТНІХ АГРАРІЇВ	36
Калашник О.В. АКТИВНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТОВАРОЗНАВСТВУ	38
Кальян О.С. ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ПРИНЦИПУ ВЕРХОВЕН- СТВА ПРАВА У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ	40
Козаченко Ю.А. ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ РЕЖИМУ НАДЗВИЧАЙНОЇ СИТУАЦІЇ	42
Дем'яненко Н.В. РОЗВИТОК ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ ЯК ВИДУ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЯХ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	45
Липій Є.А. ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО СТАТУСУ ВИЩОЇ РАДИ ПРАВОСУДДЯ ЯК СУБЕКТА УПРАВЛІННЯ СЛУЖБОЮ СУДДІВ В УКРАЇНІ	47
Писаренко С.В. РЕСУРСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЯК ВАГОМИЙ ЕЛЕМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА.....	48
Михайлова О.С. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ПЕРЕРОВНИХ ПІДПРИЄМСТВ ТА МЕХАНІЗМІВ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ПРИБУТКОВОСТІ ГОСПОДАРЮВАННЯ	51
Нестеренко Н.М., Михайлова О.С. ОРГАНІЗАЦІЯ РОЗРОБКИ СИСТЕМИ НАССР НА ПІДПРИЄМСТВІ	54
Осташова В.О. НОВІ ВИКЛИКИ ЮРИДИЧНОЇ ПРАКТИКИ	57

Шведенко П.Ю. ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ КРЕ- ДИТНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ СІЛЬСЬ-КОГОСПОДАРСЬКИХ ТОВАРОВИРОБНИКІВ	59
Яснолоб І.О., Чайка Т.О. ВИМОГИ ТА УМОВИ ДО ВИРОЩУВАННЯ ОРГАНІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ	60
Вакуленко Ю.В. МОЖЛИВОСТІ ІТ ТА МОДЕЛЮВАННЯ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	63
Одарущенко О.Б., Дегтярьова Л.М., Поночовний Ю.Л. МАТЕМАТИЧНІ МЕТОДИ ДЛЯ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ В ЕКОНОМІЧ- НОМУ АНАЛІЗІ І АУДИТІ	65
Одарущенко О.Б., Бутенко В.О. БАЗОВІ ХАРАКТЕРИСТИКИ МАРКОВСЬКИХ МОДЕЛЕЙ ОЦІНЮ- ВАННЯ ПОКАЗНИКІВ НАДІЙНОСТІ ТА БЕЗПЕКИ ІНФОРМАЦІЙНО- КЕРУЮЧИХ СИСТЕМ КРИТИЧНОГО ЗАСТОСУВАННЯ	67
Яковлєва О.С., Протас Н.М. ЗАСТОСУВАННЯ СИСТЕМИ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТООБІГУ АСКОД В РОБОТІ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ	69
Уткін Ю.В., Копішинська О.П., Слюсар В.І., Слюсарь І.І. ПРОМИСЛОВИЙ ІНТЕРНЕТ РЕЧЕЙ ЯК ОСНОВА ФУНКЦІОНУВАННЯ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМСТВА	72
Вараксіна О.В. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ ГОЛОВНИЙ ПРІОРИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ	74
Вороніна В.Л. АНАЛІЗ СТАНУ ПОВОДЖЕННЯ З ТВЕРДИМИ ПОБУТОВИМИ ВІД- ХОДАМИ В ПОЛТАВСЬКІЙ ОБЛАСТІ	76
Зось-Кіор М.В., Воронько-Невіднича Т.В., Дячков Д.В. ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В СУЧАСНІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ	78
Сазонова Т.О. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ В СФЕРІ МОТИВАЦІЇ ПРАЦІ ПЕРСОНАЛУ	80
Олійник Є.О., Олійник А.С. МЕНЕДЖМЕНТ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА	82
Федірець О.В. РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ СТАДІЇ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ В ПРОЦЕСІ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ	84

Усачова В. Є. ВИЗНАЧЕННЯ КОНТРОЛЬНИХ КРИТИЧНИХ ТОЧОК ДЛЯ ОПЕРАТОРІВ ВИРОБНИЦТВА РИБНОЇ ПРОДУКЦІЇ.....	414
Шаферівський Б.С., Карунна Т.І. СЕРЕДОВИЩЕ І ГЕНОТИП У ВЗАЄМОДІЇ З ПРОДУКТИВНІСТЮ КОРІВ	417
Юхно В.М. ОСОБЛИВОСТІ ДІЄТИЧНОГО ХАРЧУВАННЯ	419

Наукове видання

**НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ**
професорсько-викладацького складу
22 – 23 квітня 2020 р.

Збірник наукових праць
професорсько-викладацького складу академії
за підсумками науково-дослідної роботи в 2019 році

Підп. до друку 22.04.2020. Формат 60х90 1/16.
Ум. друк. арк. 29,1. Обл.-вид. арк. 26,9.
Гарнітура Times New Roman Cyr.

Редакційно-видавничий відділ Полтавської державної аграрної академії
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №2174 від 26.04.2005 р.
Адреса: 36003, м. Полтава, вул. Сковороди, 1/3.